Щоби конкурувати — другий наклад.

'1. 46. (10721). Львів, середа 3. березня 1926. Почтову належність оплачено гуртом. Рік XLIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10, II. пов. Конто почт. щад. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Год. Редактор приймає від 11—1 год. передпол. Рукописи не звертаються.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в краю 430 м. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 дол., Франції, Голландії, Бельгії 20 бельг. фр., Італії 750 лір, Німеччині 700 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 750 зол. Австрії 700 ш. Інша країна 1 зол.

В справі оголошень звертатися до Адміністрації.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

За і проти відшкодування для німецьких князів.

В німецькій державній пресі веде́ться здавна завзята боротьба за і проти відшкодування для німецьких князів, майно яких сконфіскувала німецька республіка. Тепер ця боротьба загострилася незвичайно. Соціялдемократи й комуністи виступають проти якогонебудь відшкодування і домагаються народнього голосування (плебісциту) в цій справі. Ясно, що всі праві партії є не тільки за відшкодуванням, але й за зверненням всім пануючим до 1918 р. родам у Німеччині їх великанських маєтків. Національні партії (демократ. центр. і ин.) заявляються менше або більше виразно за відшкодуванням.

Конституція німецької республіки вимагає, щоб народнє голосування відбувалося на основі законопроєкту. Такий законопроєкт виробили недавно соціяльні демократи й комуністи, а тепер ведуть агітацію за підписуванням петиції у цій справі.

Це підписування зачинається 4. ц. м. Оскільки зберуть чотирі міліони разів (10 прц. усіх управнених в Німеччині до голосування), то законопроєкт їх мусить бути поставлений в державній раді. Всеж таки тема мови, щоб державна рада в нинішньому складі приняла закон про вивласнення колишніх пануючих родів без відшкодування, бо велика більшість партій Німеччини заявилася за відшкодуванням. Годі прийде до народнього голосування в цій справі. Але й таким шляхом праві партії ледви чи дібються того, щоб маєтки пануючих родів відібрано без ніякої заплати. Бо народнє голосування може приняти якийсь закон тільки тоді, коли в тому голосуванні візьме участь більшість виборців (ця більшість виносить у Німеччині понад 20 міліонів голосів) і коли за ним заявиться більшість голосуючих, себто понад 10 міліонів людей. А злученим соціялістичним і комуністичним партіям Німеччини ледвя чи вдасться стягнути таке число людей до виборчих урн, бо праві партії видадуть правдоподібно пароль своїм прихильникам здержатися від голосування. Тоді очевидно до виборчих урн явиться меншість управнених до голосування — а в такому разі закон не може бути принятий.

На всякий випадок певне одно: соціялдемократи й комуністи зберуть у найблизших днях зовсім легко чотири міліони голосів за своїм внеском, а в такому разі в Німеччині прийде напевно до загального народнього голосування (плебісциту) в цій справі. Як би народнє голосування заявилося проти якогонебудь відшкодування, тоді нинішня державна рада, що в своїй більшости стоїть на протилежному становищі, мусіла би під напором голосу суверенного народу розвязатися. Отже наслідком цього плебісциту можуть бути і нові вибори в німецьки республіці.

Памятаймо: Рідна школа — це народня фортеця, це певний захист в добі анархії!

Радянська Україна.

Нарком фін України Кузнецов про фінанси України. — Цукровий промисл. Інститут цукрового промислу в Києві.

На всеукраїнській фінансовій нараді ствердив Нарком фін України Кузнецов, що купівельна сила карбованця понизилася в останньому часі на цілих 11 відсотків. І тому Союзний Нар. Комісаріят фінансів передбачує зменшення емісії. Почалося і зменшення грошевого обігу; 1. січня ц. р. було в обігу 1269 міліонів карбов., а 1. лютого ця сума зменшилася до 1.241 міліонів карб. Кузнецов заявив, що скоро вийде з мертвої точки справа закордонних кредитів для радянського промислу. Почато переговори про одержання кредитів у сумі 300 міліонів марок у Німеччині. Закінчаючи справу обороту приватної торговлі на Україні, референт сказав, що приватний торговельний капітал, який рівнався на початку 1924—25 господар. року 272 міліонам карб. зріс у першій половині цього господар. року до 405 міліон. карб. Отже він майже подвоївся, а це доказує, що приватна торговля стає поважною силою. Очевидно, що для радвлади таке явище не дуже симпатичне, а тому Кузнецов радить залишити приватний капітал у тих „легальних формах, що корисні для держави". Натомість держава повинна „усі свої вільні капітали обернути на виробництво і щойно тоді буде легко витіснити приватний капітал в тиньгалузях, що дають за великий прибуток".

На Україні почалося контролювання приватного капіталу дуже інтензивно також по селах. Кузнецов каже, що найважнішим завданням радвлади на тому полі є підшукання шляхів для смички з тим капіталом. На Україні є 5 і пів міліона господарств. Коли принати, що кожне господарство має тільки 10 карбов. лишнього гроша, що його можна використати не в біжучому, але в котромусь з дальших місяців, то це дало би значну суму, бо аж 55 міліонів карбованців, які можна помістити в касах ощадности. Провівши таку калькуляцію і проаналізувавши працю органів наркомфіну, що не все доцільна, Кузнецов приходить до висновку, що теперішній стан господарства зобовязує радвладу вести тверду політику цін і робити всі можливі заходи для піднесення купівельної сили карбованця. В тому відношенні він цілком погоджується з Дзержинським. Далі пропагує Кузнецов поширення виробництва і прискорення розвитку культур сирівця, щоби таким чином побільшити експорт і уздоровити імпорт. На жаль тут на перешкоді стоїть недостача капіталу. Кузнецов задумує з нею боротися не так як Дзержинський, тобто шляхом регуляції відносин у радянському промислі, але пропонує мобілізацію селянських ощадностей при допомозі державних кас ощадности. Крім того пропонує ввести твердий податковий режім і знищити податкову „розхрістаність", без ці засоби передбачує Кузнецов у межах нового проєкту про творення окреми буджетів для союзних республік разом з відрубними скарбницями, про що ми своєчасно писали.

В дискусії над рефератом деякі бесідники звернули увагу на факт, що всіх податків на Україні не зреалізовано тому, бо їх збирали сільські ради а не органи фінансового апарату. Инші спинялися довше на ролі приватного капіталу і вказували на те, що приватний капітал фактично використовує в обороті державні суми і тому набирає він ще більшого значіння. Відповідаючи на деякі заміти піднесені в дискусії Кузнецов заявив, що місцевий буджет України, який виносив у минулому році 250 міл. карб., виноситиме в цьому році 303 міл. карб. Щож до приватного капіталу то Кузнецов ще раз підкреслив, що він допустимий в леґальних формах тільки там, де державні кошти невистарчають, отже в товарообороті.

На всеукраїнській нараді в справі цукрового промислу виголосив великий реферат про перспективи цукрового промислу проф. Сатніков. Він зазначив, що витрацьований цукротрестом пятирічний плян цукрового виробництва має два варіянти; плян максимальний, на основі якого український промисл має в 1931 р. продукувати 114 міл. пудів, тобто на 28 відсот. більше від передвоєнного виробу і плян мінімальний, що має в тому ж році давати 90 міліонів пудів. Нарада признала, що максимальний плян реальніший. Щоби його зреалізувати треба затратити на самий ремонт фабрик 343 міл. передвоєнних карбованців. Управу буряків треба збільшити на 30 відсотків, а заробітну плату на 25 відс. В 1931 р. повинно працювати 199 цукроварень (нині є всіх 128). Для цього треба побудувати на Україні 49 нових цукроварень і зреконструвати та відремонтувати 70 старих. Нарада стала на становищі, що на Україні мусить бути зовсім окремий, від союзного незалежний цукровий трест.

В звязку з всеукраїнською нарадою цукрового промислу вудбулася у київському представництві Ради Зїздів для справ торгу, промислу і транспорту окрема нарада представників громадських і господарських установ правобережжя в справі поширення пляну цукрового промислу на правобережжу. Ухвалено цілий ряд постанов про будову нових цукроварень на правобережжу, а крім того рішено вимагати як найскорішого заснування в Київі експериментального державного інституту для цукрового промислу. Як відомо, то потребу такого інституту визнала також українська головнаука на останній своїй сесії в Київі.

Над чим радитиме Рада Ліґи Націй?

Проводитиме нею гр. Іші, японський делеґат. Програма нарад означена вже раніше, заки Німеччина внесла своє прохання. Крім справи Іраку та Туреччини, басейну Сварі (вибір комісії для управи нею і збільшення місцевої жандармерії), розглядатиме Рада проблеми Міжнародного суда праці, щоби постійний трибунал справедливости зайнявся управильненням праці дрібніших торговельних підприємств. Крім цього вартоже себе радитиме над проговою конференції щодо обмеження зброєнь.

Усі ці справи відсуне на другий плян дискусія над 4-ою статтею Ліґи щодо перетворення чи поширення Ради Ліґи. Грудневі дискусії будуть у тім, що рішення про поширення постійних місць у Раді мусить бути одностайне. Щойно тоді воно стає предметом голосування Зборів Ліґи, яке мусить заявитись більшістю голосів за внеском.

Мир, але озброєний.

Військова реформа у Франції.

Шеф французького ген. штабу Дебене подав проєкт реформи всієї армії. Має він на меті обєднати пень французькоїармії з кольоніяльними військами в одну організацію. Причина цієї реформи недовіря до Німеччини. Ген. Дебене заявив, що зменшити збросння не можна ось чому: 1) Льокарно є небезпешним експериментом, як довго Німеччина фактично та морально не буде роззброєна, 2) Франція мусить мати силу на випадок атаки на Рейн або Польщу, 3) Франція приневолена боронити підписаних договорів з рушницею.

Італія в ласках, Анґлія ні.

Від часу як Муссоліні в інтерв'ю зі співробітником „Пті Парізієн" заявив, що є повним прихильником членства Польщі в Раді, а ворогом Німеччини, якій не вірить польська права преса, що безпосередно перед сесією Ліґи завойовує загальну опінію, робить Муссоліньому погану рекламу. Передруковує товстим друком його заяви про намірену італіянізацію територій над горішньою Адиґою. Добра увертура до дискусії Ліґи про замирення Европи. Одночасно читаємо в „Курієрі варшавскім" звістку повторену „Словом польским", що ніколи(!) ще анґлійська преса не користувалась такими підлими методами як підчас теперішньої боротьби за поширення Ради. Виходить, що анґлійська преса так дуже лякається висловити свою щиру думку про справу, щоби не наразити собі польської опінії, що мусить аж щідо орехати

Політика і гроші.

Тироль і італійські довги.

Тиждень тому в Інсбруку радило величезне віче при співучасти 3000 людей, щоби запротестувати проти засобів італійського насильства в південнім Тиролі і проти невиразного, покірливого становища австрійського канцлера в цій справі. Віче вислало телеграму до сенатора Борара, голови комісії для закорд. справ, при сенаті Зєдинених Держав. У цій телеграмі населення пригадує Бораговi між иншим, що президент Вільсон сам заявив, що признання шаленного Тиролю Італії є одною з найбільших помилок мирного договору. Борар відповів, що хоча погоджується з думкою Вільсона, не бачить способу довоєнн...

люція не викорінила в обіленів традиційного погляду про військову честь, яку найкраще можна зазначити вчинки стрілецтва. Тому радянський уряд видав декрет зі забороною двобоїв під загрозою шестилітньої вязниці.

— **Загадочне убивство чи самоубивство?** Прийшов нам з Комарна: Ніч з 25. на 26. лютого ц. р. з невідомої досі руки впала жертвою убивства котрийсь членів родини Вол. Мінчуки в Комарні. 26. II. рано около 5 год. збігнися сусіди на крик найстаршого сина Мінчуки Франка і застали в хаті Вол. Мінчуки стоячу стену, а то убитих на ліжках в калюжі крови трьох синів у віці 12—17 літ: батько Вол. Мінчука серед страшних мук після трьох важких ударів, а то в голову (сокирою), а потім і в правий бік (ножем) помер того самого дня в дорозі на залізницю до Самбора (до шпиталю.) Жінка, що була звану пише приголомшена після ударів у голову, і досі, хоч поволі приходить до притомности, не здає собі справи, хто саме перпоїла убивства. Причин цеї незвичайної родинної трагедії нарані невідомі. Ружі кружляють з того приводу по місточку поголоски: м. ін. деякі припускають, що тут повоєнне убивство родини батьком у приступі божевілля, інші знова кладуть цю родинну трагедію на карб якогось нещастя чи кари ізда зложених якомусь процесі непрадивих злиєнь убитими під присягою. Правдиві прич на полнвшої родинної трагедії виясне набуть ведене в тому напрямі дуже енергично судове слідство.

— **З епідемії самоубивств.** 18-літній Соломон Райтер пішов за прикладом инших, яким обрідло життя. І не бендився зайшти родини. Означе пішов не на другий світ, а тільки до ліжка.

— **Нинулися з поминнєнням.** Кондасник Мосіщукі і стояло Адам Петрик доказали вчора зібрини у шинку при вул. Ліщинського 35 у Львові, що могли би стати атлетами. Не тому, що по пиному повибивали шиби та знищили меблі, а тому, що вибили самі трьох озброєних поліцая, повідбиравши їм зброю, а потім боролись з ними поліційним відділом, який перевів правильну облогу шинку, заки їх обезсилив.

— **Кіно на податки.** У Варшаві зікалось на нараді 300 власників кін з Польщі, щоби надуматись над обороною себе від такого високих податків. Якби так почали влаштовувати зїзди всі люде окремої професії в обороні перед податковими тягарами, то не треба би вже ходити до кін!

— **„З приводу народнього свята".** В статті під цим наголовком подає „Рада" (ч. 9), вібито проф. І. Огієнко з приводу виступу „Ради" проти еміґрації УНР. „звернувся з відповідною заявою до „Діла"—але йому відмовлено. На просьбу проф. І. Огієнка стверджуємо, що з якою такою заявою до нашої Редакції він не звертався, тому Редакція не могла ні приймати ні відмовляти в приймані його заяви.

Дописи.

Ствоєсамбірщина. (*Ще про махінації зі шкільним плебісцитом*). В „Ділі" ч. 38. в дописові зі Старого Самбора була коротка згадка, що в Стрільбичах перемінено українську школу на утраквістичну, себто польську. Як це сталося? Стрільбичі село чисто українське, дітей польських у школі ніколи небуло. В році шк. 1925/26 нема ні одної дитини не то національности польської, але навіть обряду рим.-кат. Як в головній школі 2-клясовій, так і в клясі експонованій є самі Українці обряду гр.-кат. і 10 дітей жидівських. За наукою в українській мові внесли декларації батьки 53 дітей, за наукою в державній мові батьки 21 дітей. Батьки останніх були: 1) робітники з тартаку, люде цілком чужі; вони внесли декларації за 9 дітей, з котрих троє переступили вже 14. рік життя, а одно навіть 15. рік. Всі четверо ходять денне до школи по містах. З инших не ходила, ні не ходить ані одна дитина до школи в Стрільбичах, бо тартак віддалений 5 км. від школи. Всі отже декларації незважні, бо внесені спеціяльно шкільного округа, означеного законом на 3 км. До того тартак в лютім ц. р. цілком звинено і все при кінці минулого року батьки чотирьох дітей враз з дітьми відійшли з тартаку. 2) За двох хлопців декларацію вніс латинник І. Кордас, мешкань у Стрільбичах. Але оба його хлопці (один 15 літ, другий 13 літ) перейшли вік шкільний на селі і оба ходять до школи в Старім Самборі. 3) Ще за двоє дітей внесли декларації два польські осадники з так зв. Паперчини, віддаленої 6 км. від Стрільбич. Є там всього чотири хати, а до Стрільбич належать тільки тому, що побудовані на стрільбицьких грунтах під старосільською границею. Діти їх ходять до школи в Старім Селі, віддаленій не більше як 1 км. І ті декларації незважні, бо внесені спеціяльно шкільного округа. 4) Всі инші декларації (за 8 дітей) є жидівські. І тут чусимо підкреслити, що Жиди завсіди йдуть проти нас. Яке було за Австрії, таке саме є й нині. Проти оречення Курато-ріяльного з 30. грудня 1925 ч. 13960/I. N.) внесено протест. Чи поможе то, не знаємо, бо в наших „покатель" така мовляв: Все незаконне стає для них законним, коли їм того треба, а для нас знова все законне стає незаконним, коли того вимагає їх інтерес.

Відозва Я комунікати.

Для влаштування посмертної виставки Г. Нарбута.

Дня 23. травня 1920 р. умер отак з найтаємнійших сліз Української Землі — геніяльний художник Георгій Нарбут. Чи тільки радянська ми пишемо нашу гаївськими гімнами — стає вже визнаним майстром, красою й гордістю нашої графіки. Чи чекає собі гучне імя як вкладатиме, як творець найкращої сучасної дитячої книги. За роки свого перебування в Петербурзі Нарбут віддав мистецтво книги на начиння до того високому. Коли з революцією блиснули перші промінь визволення українського народу з вялиці царської Росії, Нарбут поклався на свою батьківщину, щоби всі свої багаті сили віддати на користь Рідній Країні. Менш ніж за три роки свого перебування у Києві він досяг такої високої творчости, створив стільки речей світового значіння, показав стільки сил на ті створення нового українського мистецтва, що імя його золотими буквами вписане в історію нашої нової культури.

Щоте твори Нарбутові і значіння його як творчого осягнітора й мистецького діяча досі лишаються малозвідомими широким колам українського народу. Наш обовязок зібрати його твори в одним місці, зробити їх загально-приступними, популяризувати їх шляхом видань. Першим обовязком є влаштування посмертної виставки творів Нарбутових, потреба якої відчувається вже давно.

Зорганізовання при Українськім Історичнім Музеї ім. Шевченка в Києві Комітет для влаштування посмертної виставки творів Нарбута звертається до всіх громадян, організацій та установ що мають твори Нарбутові або ріжні видання чи репродукції з них, матеріяли, що характеризують Нарбута як людину (спомини про нього, фотографії і т. ін.), — з проханням дати ці матеріяли Комітетові на час виставки або повідомити Комітет, де вони перебуваються.

Всі відомости прохаємо надсилати на адресу: Київ, вул. Революції, 29.

КОМІТЕТ.

✝ Посмертна згадка.

о. Вінтор Кисілевський, коломийський містоекан і парох в Товмачку помер 16. січня ц. р. у 82. році життя і 57. священства, в.И.П.

о. Евген Кисілевський, парох в Хлібичині пільним біля Коломиї помер 24. січня ц. р. в 77. році життя і 53 священства. в.И.П. 1331 1—1

ОПОВІСТКИ.

Український Наддніпрянський Театр під дирекцією Н. Бойко.

Долина. Саля „Сокола.

3.III. „Без вини виноваті".

Стрий. Саля Народного Дому.

4.III. „Пан Твардовський".

5.III. „Диббук".

Львів. Саля Лисенка, Шашкевича 5.

6.III. год. 3'30 попол. Ціни о 30 пр. знижені. „Пан Твардовський". Вечером о год. 8. точно „Диббук", премієра.

7.III. год. 3'30 попол. Ціни о 30 пр. знижені. „Ревізор з Петербургу.

Прощальна вистава.

9.III. „Без вини винуваті", премієра.

Спеціяльні нові декорації і багаті костюми.

З днем 1.III. 1926. Адміністрацію Театру обняв відомий імпресаріо П. Карабієнич. Заангажовані артисти: Вп. п. Ганжа баритон, Вп. п. Шрам піяніст, Вп. п. П. Барвінок інжено-драматик. Музичний провід обняв відомий капельник п. Г. Лепицький 1337 1—?

„Союз-Батько" подає до відома школам і товариствам, що можна до кінця березня ц. р. зголошуватися о відмайн мандату „С-Б." на вправи, фестини і т. п. Бюфет на мандаті „С-Б" є рівнок до піднайму. Оферти складати в канцелярії „С-Б" при вул. Руській ч. 20 щоденно від год. 11—1 перед пол. 1341 1—2

З огляду на те, що дня 13. березня 1926. мають відбутися Загальні Збори, Надзірна Рада кооперативи „Студентська Самопомич" у Львові, Супінського 21. просить цим всіх Вп. студентів і прочі особи, яким висилала у вересні 1925 р. бльочки, листи, повновласті і заяви кооперативи в цілі проголосування членів і збирання датків на фонди кооперативи, щоби до дня 10. березня звернули всі матеріяли, з якими залягають, в противнім случаю буде примушена на мешно вівати до звороту їх в часом сам. — НАДЗІРНА РАДА.

зі спорту. Заходом Спортової Секції „Сокола-Батька" відбудуться в неділю, дня 7. березня 1926 р. **попісові лижоватстичні змагання** з такою програмою: 1) змагання в лижвачі (закінчення VI. Запорізьких Ігрищ, фінальні розгонки). 2) Попісові змагання в підмічні тягання. Змагання відбудуться в лижаковій сані „Сокола-Батька", вул. Руська ч. 20. Початок о год. 7. вечером.

Дрібні оголошення.

ОБИНЮ, що сказується з поваги і мінетуз, відступить в добрім стані Цеєкоме Бенгтаю. Відомість в Уряті парох. в Бориш. 1315 3—3

КОНЦИПІЄНТА з практикою потребує аптекат 2-о Ст. Мудревський в Тостин, м. сті (Tłuste) біля Чорткова. Вимагані докладні оферти й рекомендації. 1265 5—5

ІНТЕЛІГЕНТНА вдова, що розуміється на кухонарстві, гаєчке місця до заводу дому у священика або світського. Зголошення слати на руки проф. Дрігинича в Бонехо". 1338 1—3

ЕМІГРАНТ, семейний, досвідчений ветеринар, і карський помічник пошукує посади; бажаю і до великого господарства, з яким гарно зна оміє. Otyka, Wol. Str. Nr 11 Tarcsna. Для ветер. лікарського помічника. 1—1

ХТО знає, що сталося або де перебуває п. Семен Сікач з Київа, який в літі 1924 р. перебував у Кнютинці у Франції, прошу повідомити на адресу: Ing. I. Kuiyk, Lázné Podébrady Zákov 8. 624/I.I. u p. Chvílovského. Československé. 1329 1—1

КАНДИДАТ IV. держ. учит. семінарії пошукує лекції з всеродних шкіл. Кандидатам („там) учит. сем. дає лекції в грі на скрипці й співу (теорія, історія „solfeggio". Зголошення слати до Адміністрації під „Лекція". 1332 1—1

ДЕШЕВІ сукні на вечерниці на продаж вул. Миколая 11 двері 11. 1333 1-1

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Спеціяліст недуг легенів, серця і жолудка

д-р ФЕЛІКС ГАН

Львів, Городецька 46. Телефон 834.

пересвітлення Рентгена. Лічення лямпою 1231 „Sollux" і кварцевою лямпою. 1—8

НАСІННЯ ТОМАСИНУ КІСТЯНКУ 1335 1—10

поручає на кредит

„РЕҐУЛЯТОР" Львів, Ринок 43.

Цінник на бажання даром.

Поз р Елеґантні Пані!

Знана фабрика

Й. ҐОТТЛІБА Львів, пл. Стрілецка 15

приймає жіночі капелюхи соломині до переробляння після найновіших заграничних моделів. Фарбує також на ріжні коліри. Д я призвних виконується в 8-и годинах. 1330 1—3

Оголошення

Товариство „Взаїмна Поміч Українського Учительства" у Львові, вул. Оссолінських ч. 8. II. пов. видержавить ведення кухні на 10 осіб денно в „Учительській Оселі" у Ворохті на липень і серпень ц. р.

Умови: Фаховець-мужчина, Українець, кавалер, власне кухонне і столове начиння, інкриття, служба, список страв на поодинокі дні тижня (ціна харчу не може перевисшати цін місцевих пансіонів). Речинець зношення оферт до 30. березня ц. р.

1340 1—2 **Управа Товариства.**

ЖУРНАЛІ ВЗОРИ КРОЇ 3142 1—1

Р. ЛЯНДАУ МАНЕКІНИ **ЛЬВІВ,** Чарнецького 8.

Жужлева Мучка Томаса (ТОМ-А-С-И-Н-А)

є під весняні засіви

на хонду найліпшим нождат

землю найдешевшим перн

ФОСФОРОВИМ ЛЯВОЗОМ.

Фосфоровий квас теперішньої томасини ділає негайно.

Вказівки і цінники доставляє фірма

ИОСИФ КАРРАХ

1336 **Львів, косцюшки 1в.** 1—1

Панове! Найпевніші і найлегші гасінні спеціяльности гуми, перевисшені якости, гасаніля за кожду штуку, висилка на провізію відворотно цілком дискретно за посилатою

С. ФЕДЕР

1270 **Львів, Сикстуська 7.** 6—30

Перльмуттера Ультрамарина

є найліпшою і найвидатнійшою фарбою до білля, вапна і для малярських цілей 1269 3—3

скрізь до набуття.

Повітовий Союз Кооперативів в Калуші оголошує отсим конкурс на посаду організатора-ревізора. Посада до обняття зараз. Від рефлектуючих жадається: 1) Фахове вишколення (торговельна школа). 2) Добра виновя (добрий бесідник). 3) Найменше одноліття практика в тому ділі в кооперативах II-ої степені. 4) Знання агрономії (теоретично або практично). Платня після умови. Подання враз з свідоцтвами і посвідкою відбутої практики вносити на руки Дирекції Повітового Союза. ДИРЕКЦІЯ. 1327 2—3

Подяка.

Прибиті важким смутком-болем по втраті невіжалуваного й найдорожшого нашого батька, діда і прадіда о. Вікторя Кисілевського, парохи в Товмачку, що покріплений Найсв. Тайнами відійшов від нас у вічність дня 16. січня ц. р., складаємо найщиру подяку усім, що у дні великого нашого горя виявили нам стільки правдивого й сердечного співчуття, а для покійного стільки глибокої пошани й щирого признання. Дякуємо передовсім Впр. о. деканови А. Русинови за ласкавий провід в похоронах, за слова прощальні над могилою Покійного, як також всім Вп. Отцям так з деканата коломийського як і инших деканатів, що в такім поважнім числі зявилися, щоби спільно помолитися за душу свого вірного й щирого співробітника у винограді Христовім, а тілеш останки Його в торжественнім поході провести на місце вічного спочинку. Дякуємо щиро Вп. о. Цибикови, парохови з Назірної за сердечні слова потіхи й розради над домовиною в церкві, а Впр. сов. й проф. гімназ. о. Адрієви Добрянському за щирі слова подяки над могилою Покійного всім учасникам в похоронах. Рівнож дякуємо Впр. сов. о. А. Кашубі, дат. парохови в Марцінкуф за ласкаву участь в похоронах. Дякуємо Впов. Зборови учительському з Товмачка і Івановець, що своїм частим відвіданням Покійного старались бодь Його облегчити, дякуємо за повні і участь в похоронах, а зокрема сердечно дякуємо Впов. П. Яворському, управителеви школи в Іванівцях за теплі і повні чувства слова пращання Покійного кому школи в Товмачку. Дякуємо чесним братчикам церковним з Товмачка і з Івановець, що так численно зявились зі всіми парохіями і відпровадили свого отця парохи на місце вічного спочинку. Нікиця дякуємо всім знакомим і другим Покійного, що посвятили і з дальших сторін віддали послугу тому, що був для них завсіди щирим приятелем і сердечним другом. — Ще раз усім щиро дякуємо і шлемо сердечне: „Спасибі!". — *Олександра, Анастазія, Евгенія, Ярослава і Роман* — дети: о. *Степан Кочишинський, о. Теофіль Глобовицький, о. Михайло Романовський і о. Силвестер Михайлишин* — зяті; *Олександра* — сестра; *Ольга, Ярослава, Николай, Лева, Роман, Галина, Наталя, Ярослава, Стефан, Роман, Марія і Романа* — внуки; *Галина і Наталя* — правнуки. — Товмачик в лютім 1926. 1339 1—1

За редакцію відповідає Василь Мидзак. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло" Львів. Ринок ч. 10.

експедиції не чисмо зачіпати більше питання—можемо тут (себто в Польщі) — Ред.) взяти для Львівщини. (Прадт вказує, Скшинський доводив чи вказував його яке давніше, але тепер він (дух Львівщини!) змінюється, тихо приступає до нас, дивайжнішим і безсумнівним його дотеперішнім висліпом треба вважати без сумніву відгукування для заснування українського університету в Польщі. Тим чином сповнюються вкінці з власної волі польської держави мрії й бажання українського народу, які в своїм часі не були сповнені в старій Австрії, ні в Росії".

Вже отсей вступ варта великих грошей. Треба подивляти небуденний і — очевидно — безкорисний ентузіязм варшавського кореспондента „Baz. Zeitung" польським духом... Льокарна, який прочиняє свою жіночість в проблемі університетської справи в сойм. Але йдім далі:

Про український університет постійно думають польські чинники. Вже в першому кабінеті Вл. Грабського завертав собі ним голову мін. Міклашевський, а опісля його наступник і теперішній міністер Ст. Грабський. Вони важко працювали, щоби перебороти істнуючі між двома братніми народами противенства. Польська політика не мала наміру йти задалеко назустріч Українцям і признавати їм права. І тому слід визначити, що розвязка університетського питання стає товчком до льояльної співпраці Українців з польською державою. Цю думку радісно зустріли особливо українські вчені. А між ними є не лише мужі, що живуть під Польщею, але й такі, що находяться за границею, і вже тому не можуть бути запідорені в якійнебудь залежности від Поляків. Недавно д-р Роман Смаль-Стоцький, колишній професор університету (?!) і заступник українських інтересів за границею (!!), переслав мін. Грабському лист, який є відповідю на заходи польського уряду. Всі українські вчені з президентом Наук. Т-ва ім. Шевченка проф. К. Студинським, всі б. австрійські професори, які тепер працюють на українських високих школах у Празі, зєдинилися до спільної праці біля Ст. Грабського.

„Навіть київська колегія в рад. Україні прихилялася до напрямних співпраці, так що можна ствердити, що весь український науковий світ сьогодня одноцушно стоїть за ініціятивою польського уряду.

З черги йде не менше ентузіястична передача змісту листа д-ра Р. Стоцького.

„Ми дещо ширше — каже варшавський кореспондент „Baz. Zeitung" — переклали зміст цього листа, що звучить як маніфест, бо такі слова є дуже рідкі в теперішних часах національної боротьби і гноблення, бо тут в нашому світі знаходяться так часто уже зрозумілі проблеми. Поляки знають, що є ще поодинокі українські політики, що свої інспірації черпають з тих кол, які намагаються перевести витворення тривкої мирної атмосфери між обома народами. На всякий випадок більшість, далеко вартніша частина українського руху, безсумнівно виявила свою волю заключити мир і разом з польським народом робити позитивну роботу. Ця польсько-українська співпраця без сумніву на проткі довшої й льояльної дивности мусітиме сповну видержати спробу тривкости. Всі державні чинники в Польщі є рішені умолювати українській молоді студії в рідній мові в нутрі польської держави. Українська молодь мусить бути виховувана в атмосфері миру і тим чином буде зроблений дальший крок на шляху політичної нашифкації національних „виродків" (der nationalen Zwiefelmenschen). Історія польської республіки в минулих століттях дала наглядні докази (schlagende Beweise), що є можлива гармонійна співпраця ріжних народів в рамках одної державности. До цього є й тепер добра воля в міродатних кругах Польщі. Треба бути безнадійним песимістом, щоби не вірити в дальший розвиток річей (себто співжиття і співпраці)".

Але треба бути — додамо — українським анальфабетом чи ігнорантом, а радше платним сподвижником польської пропаганди, щоби писати такі очевидні... „поезії"!

НА СОЛОДИ! Шовки, вельвети, кашгарки, полотна і т. п.
1268 Любін і Фальш знов 3—3
„ЛЮБІН", Львів, вул. Собієського 6.

Українці на чужині.

Культурне життя в Гонкурі (Франція.)

Культурно-Освітнє Товариство улаштувало концерт-баль, що відбувся 30. січня в салі Лорен. при великій кількости (400 осіб) запрошених гостей з мешканців Гонкура та адміністрації гонкурського заводу. Салю прибрано в українському стилю. Після короткої промови п. Тарнавського

хор К. О. Т-ва прегарно відспівав, „Вставай, мати, хат сконав", „Як умру" та гимн. По перерві струнна орхестра К. О. Т-ва відіграла кілька річей, з яких особливо гарно вдався „Запорожський марш". Далі йшли: декламації (п. Василенко і п. Віцке), дует: тенор і барітон (п. Вереха і Ключко) і сольоспів та гра на мандоліні (п. Ключко). Хор відспівав ще кілька річей („Прометей" „Чуєш брате мій" та инші) і почався баль. Гості чужинці були надзвичайно задоволені концертом і з цікавістю розпитували про історію України та про значіння гербу України (соборного), що прикрашував салю.

Пройшло більше року з часу нашого приїзду до Гонкура, але яка ріжниця між торішніми й теперішніми поглядами Французів на нас. Торік це було все одно що ми, що Росіяне, а тепер уже ніхто з Французів не назве Українця Росіянином, але навпаки — кожний знає і скаже, що це велика ріжниця (diference). І всього того добилися ми своєю одностайністю та організованістю. Велику ролю відіграли в цьому вистави та концерти, що їх майже що-місяця дає наше Культурно-Освітнє Товариство.

Ювилей Митрополита

в мурах Духовної Семинарії.

Гідно відсвяткувала Духовна Семинарія і Богословське Наук. Т-во у Львові 25-ліття діяльности митр. Шептицького на митрополичому престолі у Львові. Як перед кількома днями на ювилейнім святі в „Народнім Домі", так і в довгій гарно прибраній салі Духовної Семинарії вібралося 28. ц. м. багато передових українських духовних і світських діячів, щоб одною великою громадою вшанувати працю й заслуги Ювилята.

Зачалося свято привітанням Митрополита від Дух. Семинарії, яке виголосив ректор о. Сліпий, передавши Ювилятові теку з підписами професорів, питомців і тих сиріт, що виховуються при семинарії. Опісля хор питомців під управою п. Королюка співав псальму Бортнянського „Услишить тя Господь". Дальші точки програми виповнили скрипкове сольо пит. Коцка, декламація поеми В. Щурата, присвяченої Ювилятові, що її виголосив пит. Головинський і теноровe сольо о. Ром. Левицького, що відспівав у супроводі фортепяну і скрипки „Ave Maria" Гунода.

Після короткої павзи виступив з привітанням від Богосл. Наук. Т-ва його голова о. д-р Тит Галущинський, що вручив Митрополитові ювилейне число „Богослова". Велике враження зробила чудова гра на цитрі старенького о. сов. Е. Купчинського, що з далеких сторін приїхав для звеличання ювилею. Як колись, в найкращих часах „Бандуриста", якому він товаришив зі своєю нерозлучною цитрою у його екскурсіях, викликуючи своєю мистецькою грою справжній ентузіязм, — так і на цьому вечорі викликав він велике одушевлення присутніх і цілий гурган оплесків. Це була найкраща точка програми, що не тільки подобалася, але й зворушувала. Після того співав ще хор питомців псальму Бортнянського „Рече Господь", а чотирьох питомців-скрипалів відіграли дві річи в супроводі фортепяну (фортепяновий дострій стилізував у досвідних руках п. Лев Гуркевича). Закінчив свято інсп. д-р І. Колеч викладом про ідею єдности Христової Церкви.

Ювилей

української артистки.

в 20-ліття діяльности Наталії Дорошенко.

Цього року сповняється 20 літ артистичної діяльности визначної української артистки й декламаторки, Наталії Михайлівни Дорошенко, жінки відомого українського діяча, Дмитра Дорошенка. 20 літ тому назад виступила п. Н. Дорошенко на прилюдний спіш з незвичайно гарною декламацією поезії Шевченка на Шевченковому святі в Києві, у великім салі Купецького Зібрання. Молоду дебютантку публика нагородила бурливими оплесками, а преса прихильними відзивами.

Цей успіх був початком мистецької діяльности п. Н. Дорошенко. За кількою приятелів вступила вона до драматичної школи в Києві, яку скінчила з відзначенням. Цевез молодою артисткою стелилася прямована кар'єра на російській сцені. Російне всіми силами хотіли дістати до себе талановиту силу, одначе Н. Дорошенко не піддалася на ніяк спокуси і присвятила себе виключно відомому мистецтву. З відродженням України переходить вона на сцену Українського Державного Театру, снує широкі плани роботи в новім, державнім уже рамцях, але обставини розвіяли ці мрії. Разом з чоловіком опинилася наша артистка на еміграції в Европі. Але й тут вона не кидає рідного мистецтва й чинує своєю творчістю своїх і чужих. На еміграції виступає Н. Дорошенко злебільшого з декламаціями. Здана поважно працювати над цею галузю мистецтва, так у нас занедбаною, п. Н. Дорошенко осягнула величезний успіх на полі декламаторства і є під цей час чи не найзначнішою його представницею. Як декламаторка має п. Н. Дорошенко великий репертуар мистецьки опрацьованих для декламації поезії Шевченка, Франка, Вороного, Б. Лепкого, Л. Українки, Олеся, Карманського й багатьох инших — старших і наймолодших українських поетів. У виконанні краса й сила української поезії виступає у своїй своїй величі, чаруючи до нестями слухачів, примушуючи їх переживати цілою душею мистецтву декламацію артистки. Довго було б перечисляти захоплені відзиви своїх і чужих слухачів. Досить сказати, що чеська й німецька преса по кождім виступі п. Н. Дорошенко раз-у-раз містили великі прихильні рецензії. Останнім часом артистка поважно хорувала, але одужавши знову одушевляла слухачів своїми декламаціями підчас святкування роковин смерти Л. Українки в Подєбрадах 13. січня і на святі 22. січня в Празі.

Як зауважуємо, п. Н. Дорошенко має намір відвідати Америку, щоб і нашим океанським землякам дати відчути увесь чар української поезії.

Витаючи шан. артистку з 20-ми роковинами її мистецької діяльности, бажаємо їй дальших успіхів на вибраним нею полі.

ПОЛІТИЧНІ НОВИНИ.

Чемберлен подався до димісії.

Мін. Чемберлен поставив ультімат кабінетові Болдуїна, що зложить своє урядування і не поведе на сесію Ради С. Н. до Женеви, коли уряд не заакцептує його сповного зобовязання даного Бріяновi в справі поширення Ради. Вечером розійшлись чутки, що Чемберлен зложив на руки прем. Болдуїна просьбу про димісію. Загально думають, що Болдуїн димісії не прийме. „Дейли Телеграф" пише, що уряд згодиться на прийняття Німеччини до Ради, а домагання инших держав відложить до осени. „Морнінг Пост" пише, що в руках Штреземана і Люгера є ключ до розвязки кризи перед прийняттям Німеччини. Від заяв Ш. і Л. залежить дальший розвиток подій.

Бельгія проти Польщі.

Бельгійський уряд звернувся до С. Народів із письмом, у котрім заявляє, що погоджується зі становищем Швеції і годиться на признання постійного місця в Раді лише Німеччині. Коли инші держави признали постійне місце, то і Бельгія вважала б за справедливе признання їй сталого місця в Раді.

Злука Австрії з Німеччиною.

„Шікаго Трібюн" повідомляє з Берлина, що справа злуки Австрії з Німеччиною стається все актуальнішою. В найблизших днях мають послідувати нежадні заявлення порозуміння Австрії з Німеччиною.

Диктатура в Німеччині?

„Бер. Тгг." повідомляє, що рад. нім. коли пропагують плян введення у Німеччині диктатури в формі урад. директорії.

Зєдинення поль. монархістів.

Табор польських монархістів у Варшаві й організація мон. у Познані створили спільну орг. „Зєдинення польських монархістів". Пред. нач. ради є Вацлав Немоєвський. До управи входить м. ин. ген. Довбор Мусницький. В суботу було засідання нач. ради партії ХН. Ухвалили, що в Польщі треба привернути дідичну владу короля.

Димісія Братіяну.

Париська „Інформасіон" повідомляє про недалеку димісію уряду Братіяну. Можливо, що премієром буде один із провідників опозиції ген. Азареску. Ген. Азареску є приятелем князя Карла й колиж він обняв би уряд, то князь вернувся би до Букарешту.

Біржа.

Гроші.

Америк. дол. 7'76 — 7'80 канад. дол. 7'55 — 7'60, чеські кор. 0'23'25 — 0'23'50, лей 0'3'25 — 0'3'75, франки фр. 0'29'50 — 0'29'75, фр. швайц. 1'45 — 1'50, англ. фунти 35'80 — 36'20.

Золото. 20 кор. 27'50 — 30'00, 20 франк. 27'2 — 27'70; 20 марк. 35'00 — 35'50; 10 руб. 38'00 — 39'50.

Срібло. Австр. кор. 0'61'00 — 0'62'00, 5 зл. кор. 3'24 — 3'30, фльорени 1'62 — 1'65, рубль 2'60 — 2'70, рубель дрібним срібром 1'30 — 1'35.

НОВИНКИ.

— **Донощицька манія.** Кілька днів тому зладжувала ми в новині про донос „Слова Польського" на наші ріжні установи, вказуючи на те, що інформації цього орґану, який учить навіть поляків ще більшого патріотизму, у вимаганні всіх сходів „українства" — здебільша фабриковані в недужій уяві „кузьтуртреґерів". Одним з останніх таких доносів була звістка про те, що в канцелярії української гімназії у Львові, крім української мови, виявлений незгодно, є... бюст Хмельницького, який колись різав Поляків. Для дня навіше находимо в „Слові П." таку новинку „Бойкот польської мови в школах. У зв'язку з новинкою під таким заголовком, поміщеною недавно в нашім часописі, доводиться, що ні в бюрі директора української гімназії у Львові, ні в будинку цієї гімназії немає жадного бюсту Хмельницького". Але донос пішов...

— **Почтова цензура.** Позав нам у руки лист, адресований українським селянином до свого сина у Львові з місцевости Надиби. На конверті листа видно назвище почтового урядника: „Эсадчий почтів і реґулюйує кореспонденцію". З того бачимо, що на почтах і нині переводять цензуру листів. У даному випадку конверт не „стягнув" і лист до „начальства" не пішов, але пішов до рук адресата з наведеним написом. Лист надіяний в кому, уряді „Надиби ВА" (друге слово невідбите).

— **Присуд Бісінґа.** Дня 1. III. апеляційний суд оголосив присуд у справі барона Бісінґа, обвинуваченого в убиствах кн. Друцького-Любецького. Бісінґа засуджено на основі § 435 (убиство з подразненні) і 440 (фальшування векслів) на 4 роки вязниці з позбавленням прав. Кара на основі амнестії зменшено на ½, себто до 2 лат і 8 місяців. Тому що засуджений не злочин жадного судом каяти 10.000 зол., Бісінґа арештували й посадили у вязниці.

— **Боротьба з пійсьовим пересудом.** У радянській Росії в останніх часах ознаменувались поштеть двобоїв. За минулий рік було їх офіціяльно відомих 90, з чого 60 смертельних. Видко, що навіть зеко-

АҐРУМІНА прекрасний витривалий екстракт, заступає цілком сіяну цитрину, до чаю, мармеляди, капусти, борщу і т. п.
Дешевше, вигідніше, смачніше, практичніше.
1247г Жадайте у всіх складах 1—75
„Жародної Торговлі".

Перші ластівки.

В польському партійному й політичному житті велике оживлення. Всякі партії і групи проявляють незвичайну рухливість. Особливо рухаються польські агітатори на „кресах". Від крайньої правиці до крайньої лівиці йде сильна електрична струя на... українське село. Схопити його в свої цупкі обійми, повязати до свого воза, опанувати його і витиснути морально й матеріяльно — ось мета тих заходів. Всі засоби успячують ціль. І для тієї цілі найзавзятіші шовіністи не загаються „споганити" своїх уст українською мовою (як це було в Самбірщині); для тієї цілі розростається демагогічна брилівщина до апокаліптичних розмірів (засвоюючи собі навіть право „боронити" українських селян перед українськими установами); для тієї цілі пропагується еміграцію, засновується по наших селах місцеві гуртки польських партій („Хлопського Сторонництва", „Пєста" і т. и.), обіцюється позички (як от у Брідщині), не згадуючи вже про те, що за „рапіц матка" підтупцює хлібодідщина у всіх своїх дивовижних видах. На місцях зростають ad capiandam benevolentiam нашого селянства опозиційні настрої навіть у коаліційних партій. Вистане згадати, що пепесівці, що мають аж двох міністрів в кабінеті Ст. Грабського, pardon — гр. Скшинського, нарікають на переслідування ППС... на Поліссі.

До цих зовнішніх проєв діяльности польських партій слід іще додати і внутрішні. В останніх днях вся польська преса заговорила про дві важні події: про компроміс польських соймових клюбів в справі самоврядних законів і про таємну укладу „Пєста" у справі розпущення сойму та розписання нових виборів. Агітаційно-демагогічна діяльність польських партій є першими ластівками, є передвістником виборів до самоврядних установ і до сойму. На днях мається вирішити справа компромісу щодо самоврядних законів. „Самоврядна" анархія дійшла вже до кульмінаційної точки. На основі даних Тимч. Самоврядного Виділу у Львові вперед року в трьох східно-галицьких воєвідствах маємо 2.584 розвязаних громадських рад (на всіх 4.184), 74 розвязаних міських рад (на всіх 124) і 42 розвязаних повітових рад (на всіх 54). Коли поминути сім західно-галицьких (етнографічно польських) повітів, штучно приєднаних до львівського воєвідства, в яких в р. 1919 відбулися громадські вибори на основі розпорядку Польської Ліквід. Комісії в Кракові та коли мати на увазі, що між „нерозвязаними" громадськими радами є щонайменше половина фактично неіснуючих, то прийдемо до переконання, що 90 процент всіх самоврядних установ на території Східної Галичини є розгорощених і погребаних. Самоволя всяких комісарів, наказних війтів, „дорадчих рад", нищення й роздрапування самоврядного майна, спекуляція і нажива безконтрольних людців, схованих поза плечима польських адміністраційних і партійних чинників дійшла вже до краю. Навіть прибите важким лихоліттям, здебільшого апатичне населення гостро і різко виявляє своє невдоволення з приводу „самоврядного" руїнництва.

Бажаючи сяк-так заспокоїти роздратоване населення, бажаючи розрідити важку атмосферу та різке негодування на істнуючий режім, польські правлячі чинники всею силою пари прислішують ухвалення самоврядних законів. Тут криється джерело компромісу. Здавалося, що польську правицю і лівицю на точці самоврядування розділює непереходна прорва, здавалось, що й мови не може бути про якенебудь порозуміння, була майже певність, що — по запевненнях польських хлопських і робітничих партій — ту справу розваже аж будучий сойм. Тимчасом несподівано в останніх днях спішно твориться компроміс. Чому так нагло? Зовсім просто. Як вже згадувано, щоби вийти побідно у соймових виборах, треба сяк-так задоволити роздратоване населення, особливо на „кресах", де в самоврядній ділянці панує повна анархія. Одночасно бажаним є перед соймовими виборами розслідити грунт та познайомитися з настроями населення при самоврядних виборах. Важне тут і те, щоб при цих виборах випробувати й удосконалити виборчу „техніку" та перевести самоврядні вибори перед тим, заки українське населення Галичини матиме своїх правно-умандатованих заступників.

Ось причини поквапности. Після самоврядних виборів відбудуться вибори до сойму. Як бачимо, то значіння компромісу між польськими партіями щодо самоврядних законів є незвичайно велике. Покищо не знаємо ні суті, ні змісту того компромісу. Та сяк чи так надвигаються події, яких значіння для нашого народу є першорядної ваги. Біжуча хвиля вимагає від нас незвичайної уважливости, загальнонаціональної солідарности, підготованости і поважної праці. Мусимо бути на сторожі, щоби не прогайнувати моменту, щоби не дати себе осідлати у всіх комірках публичного життя. Найвищий час перейти від пасивности й апатії до активности й рухливої оборони основ нашого життя. Найвищий час замкнути добу без упинних поразок і перейти на здобувчий фронт.

Ф. Ф.

ПУРУС безпаводичі средства до чищення ...

Ідилля.

— Грабський-Стоцький мав на меті використати справу українського університету для пропаганди за Польщею в Европі. Як пізніше виявилося і як ми це передбачували, університетську справу провалено в соймі і зложено на склад у комісії, але „широкий жест" мін. Грабського викликує подиву в Европі. Поляки осягнули свою мету і тепер голосять на всіх рогах европейських вулиць не лише про свою „толеранцію", але просто про ідиллю. Треба признати, що польська пропаганда, розпоряджаючи великими матеріяльними засобами, вміє творити казки і вміє наркотизувати публичну опінію. Польська пропаганда з питомою собі безцеремонністю поширюється все більше і більше. Ще крок, а довідаємося, що наше життя від Польщею є якоюсь казочною мрією.

Недавно реферували ми брехливі теревені польського „Дитьонгта" в паризькій „Correspondance universelle", а сьогодня можемо поцішати наших читачів статтею: „Ein Stück nationalen Ausgleichs in Polen", поміщеною в „Baseler Zeitung". Є це не стаття, а ентузіястичний пеан в честь польської державности, якої єдиним змаганням: заспокоїти культурні потреби „нац. меншостей". Не можемо опертися чарові тієї статті, а тому будемо старатися передати її якнайбільш вичерпуючо, щоби й наші читачі могли пережити хоч одну світлу хвилину в своєму житті:

„А всетаки воно дягається — починається стаття — дягається справа плекання культурного життя меншостей в країні сильної польської державности. Далеко від великої політичної метушні — бо з

Галектіон Чайка.

ВІД МІСТА ДО МІСТА.

(Враження з поїздки по провінції.)

До Каліфорнії по золоте руно! Борислав, цей приятель і їх любов до театру. Державність наша, сусідська і семе: „не кра ...ди!" Всесторонняя слава Дрогобича. Одноголосний протест і сецесія. Близче до Львова. Стрий і мій сантимент. Саля і її стеля. Пеан публиці. Дівочий страх собі на шкоду:

Очунявши після першого вискоку на провінцію, до Золочева, ми звернули розпалені жаждою зиску і слави очі в иншу сторону. Тим разом ми постановили вибратись у галицьку Каліфорнію, а жертвою мав упасти Борислав, Дрогобич і Стрий. Про ці міста здавна ходила фама, що вони все щиро витають правесних і неправесних дітей Мельпомени. Спеціально що до Борислава завзято піддержував цю славу один з авторів „Вертепу", маючи в тамці прекрасні переживання з часів найбільшого розцвіту театру „Руської Бесіди" і його чільних артисток. З тих часів і походить його повна поповичівського романтизму пісня: „Десь там серпентиною вється, доріжка в сутінню сосон...", яка по кожди строфі мала ще студентсько-безнадійний рефрен:

„Кохання і муки
Жаду я з розпуки
Ах! Важко жити без надії..."

Безнадійність поета була вповні оправдана: Його зірка була від 15 літ замужна, мала заздрісного мужа і четверо дітей. Якжеж можна тут мати хочби тільки промінчик надії?!...

Минулися часи. Театр „Бесіди" зівяв як билина в полі, а колишній залюблений студент не жажде вже кохання полученого з мукою, бо й розпуки в цього приводу тяжко в нім колинебудь дошукатися.

Але Борослав, придбавши собі славу театрального міста, задержав її й досі. Хоч свої і чужі вивозили з нього що вдалося і що попало, та слава театральности це не січки, нафта чи яка там инша бензина, її вивезти не можна так легко і так безкарно.

Борислав оправдав себе вповні (що до любови театрального мистецтва!). Ми в ньому не доложили ні сотика, коли не брати під увагу возів і деяких дрібних видатків, звязаних з виставою.

Прощаючи гостинні болота бориславські, ми з вікон вагону довго-довго гляділи на море світел по копальнях і роздумували над причинами упадку Західної України...

Що правда, на ці роздумування ще був час, бо... перед нами стояв Дрогобич, тісно звязаний нафтовою ниткою з Бориславом.

Дрогобич теж славний в театромаництва, але чи тільки з цього?!... За Австрії вславився він бравурним наступом військ на безоборонних робітників підчас кандидатури Левенштайна на посла. Тоді австрійські штабовці вперше показали, що потрафлять, коли мають добрі інформації. За війни вони ще більше чудес доказували таки в тім самім Дрогобичі і його околиці, маючи таких виконавців як суддя Загурскі і багато других на „ски".

За українсько-польської війни Дрогобич не дав себе віхати в тінь. Весь час був він пробним каменем патріотизму наших „верхів" і, треба признати, був каменем дуже твердим. Мало хто видержав пробу, хто очевидно мусів переходити її.

В часах нашої інвазії на Галичину (1919 р.) вславився Дрогобич і бунтом, т. зв. большевицьким, який вибух тому, що деякі тамошні старшини робили службу на променаді, а жовнірами були таки дрогобицькі уроженці. Бунт скінчився тим, що одні і другі пішли на фронт, хоча в обличу небезпеки були вже готові до сердечної згоди...

Вистава „Вертепу" в кіновій салі (Дрогобич не має бідний своєї власної!) пройшла блискучо і весело, а кульмінаційною точкою комізму був виступ одного духовника. Він „одноголосно" узнав фігурку целебса за неморальну і остентаційно вийшов зі салі. Виконавців „Вертепу" це вправило в прекрасний настрій тим більше, що крісло було наперед заплачене, а „недослухаих" білетів каса не приймала. Маю враження, що шановні пуритани сильно схвилюється, коли почує, що у Львові на чотирьох виставах було багато канонків (і то дівчинних!), які спокійно досиділи до кінця. Один тільки аргумент промовляє за ним: Що Львів, то не Дрогобич...

Щоби бути близче до Львова, ми таки без відпочинку перехали в Стрий.

Я здавна мав до Стрия небувалий сантимент і афішуючу слабість. Не знаю, від чого саме зродилася в мені ця прихильність до незамітного міста. Чи тому, що зі Стрия походить одна з найгарніших львівянок, чи може тому, що Стрий чистіший від галицької столиці а льокалі стоять ниці тільки під оглядом цін?!

Останніми часами український Стрий сильно заріс кукілем так, що збіжа посіяне данними господарями Стрийщини, ледви проглядало десь-не-десь. Здавалося, що хліба з цього ніхто їсти не буде, хіба правдиві хлібоїди. Але тепер, як кажуть усі, кукіль помітно принишк і збіжа знову виявляється. Стрий знову запах молоком і маслом як за добрих давних часів...

Місто Стрий симпатичне ще й тому, що має прекрасну театральну салю. Правда, кусень стелі обвалився, але хто з видців дивиться підчас вистави на стелю?!...

Публика, що прийшла на „Вертеп", зовсім розмістилася. Не було стиску ні глоти, а я не бачив модного ряду крісел зовсім порожнього. Мушу при тім одначе („одначе" на четвертім місці, це ознака великого красномовства) зазначити, що стрийська публика, хоч не задоволить кого з матеріяльного боку, мусить задоволити з морального. Чутка вона на всякий дотеп а сатири не важке злочином чи злодійством. Тому ми мали повне вдоволення, а знешовшись по виставі (вперше за час поїздки!) з місцевими громадянами і громадянками, вивезли зі Стрия як найкращі спомини. Тільки три панночки з провінції, які обіцяли приїхати також, насрашалися снігу та инших несподіванок і без прощання відїхали.

Нехай будуть лихі самі на себе, бо з нами було трьох кавалерів, які мають всі іспити і непереможну охоту знати соціяльну життя.

(Продовження буде).